

COLLEGEBSLUIT

D14.007109

Burgemeester en wethouders van de gemeente Koggenland;

heeft het voorstel van de afdeling Sociale Zaken van 9 december 2014 gelezen, en;

gelet op 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht;

gelet op artikelen 58 t/m 62 van de Participatiewet;

gelet op verordening uitvoering bijzondere bijstand volgens de Participatiewet gemeente Koggenland 2015,

besluit:

Vast te stellen de beleidsregels: verhaal, terug- en invordering gemeente Koggenland 2015

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

In deze beleidsregel wordt verstaan onder:

- a. Awb: Algemene wet bestuursrecht;
- b. Belanghebbende: de inwoner van Koggenland die bijzondere bijstand is een uitkering heeft aangevraagd, ontvangt of heeft ontvangen;
- c. Boete: de bestuurlijke boete zoals bedoeld in artikel 18a, lid 1 Participatiewet;
- d. College: het college van de gemeente Koggenland;
- e. Inlichtingenplicht: de inlichtingenplicht zoals bedoel in artikel 17, lid 1 Participatiewet

Artikel 2. Toepassen verhaalsbevoegdheid

1. Het college maakt gebruik van de bevoegdheid tot verhaal van de kosten van bijzondere bijstand overeenkomstig de artikelen 61 t/m 62i van de Participatiewet.
2. Het college gaat bij de beoordeling van het verhaalsrecht en de omvang van het te verhalen bedrag uit van de maatstaven die gelden en de omstandigheden die van belang zijn in het geval de rechter moet beslissen of en zo ja tot welk bedrag een uitkering tot levensonderhoud na echtscheiding, scheiding van tafel en bed of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed zou moeten worden toegekend.
3. Het college geeft de onderhoudsplichtige in een besluit tot verhaal de hoogte van de verhaalsbijdrage(n) aan en de termijn(en) waarbinnen betaling wordt verlangd.
4. De verhaalsbijdrage wordt opgelegd met ingang van de 1^e van de maand volgend op die waarin de eerste aanschrijving plaatsvindt.
5. Het college richt bij verhaal op de nalatenschap van de onderhoudsplichtige het verhaalsbesluit aan de langstlevende echtgenoot of een van de erfgenamen die geacht worden bij de afwikkeling van de nalatenschap te zijn betrokken.
6. Het college gaat over tot verhaal in rechte als de onderhoudsplichtige niet uit eigen beweging bereid is de verhaalsbijdrage aan gemeente Koggenland te betalen of niet of

niet tijdig betaalt.

Artikel 3. Afzien van verhaal van bijstand

Het college ziet af van verhaal als:

- a. de te verhalen kosten minder bedragen minder dan € 250,00 totaal bedragen;
- b. daarvoor zeer dringende redenen aanwezig zijn. Als uit onderzoek blijkt dat er sprake is van ernstige bedreiging of ernstige mishandeling kan sprake zijn van een dringende reden en geheel of gedeeltelijk van verhaal worden afgezien;
- c. het verhaal onredelijk en niet billijk is door het gedrag van de bijstandsgerechtigde jegens de persoon op wie verhaal wordt gezocht;

Artikel 4. Gebruik maken van bevoegdheid tot terugvordering

Het college maakt gebruik van de bevoegdheid tot het terugvorderen van ten onrechte verleende bijzondere bijstand of uitkering zoals neergelegd in de artikelen 58 tot en met 60 van de Participatiewet.

Artikel 5. Opschorting, herziening, intrekking en beëindiging

1. Het college maakt gebruik van de bevoegdheid tot het opschorten, herzien of intrekken van het toekenningsbesluit op grond van artikel 54, lid 3 van de Participatiewet.
2. Een besluit tot toekenning van bijstand wordt door het college herzien of ingetrokken:
  - a. bij het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichting als bedoeld in artikel 17, lid 1 Participatiewet of artikel 30c, lid 2 en 3 van de Wet Suwi en dit heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van bijzondere bijstand;
  - b. anderszins bijzondere bijstand ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend.

Artikel 6. Terugvorderingsbesluit

1. Het college vordert verleende bijzondere bijstand terug voor zover deze bijzondere bijstand:
  - a. ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend;
  - b. in de vorm van een geldlening is verleend en de uit de geldlening voortvloeiende verplichtingen niet of niet behoorlijk worden nagekomen;
  - c. voortvloeit uit gestelde borgtocht;
  - d. ingevolge artikel 52 Participatiewet bij wijze van voorschot is verleend en nadien is vastgesteld dat geen recht op bijzondere bijstand bestaat of de toegekende bijzondere bijstand onvoldoende is ter volledige verrekening van het voorschot;
  - e. anderszins onverschuldigd is betaald voor zover de belanghebbende dit redelijkerwijs had kunnen begrijpen, of
  - f. anderszins onverschuldigd is betaald, waaronder begrepen dat:
    - de belanghebbende met betrekking tot de periode waarover bijzondere bijstand is verleend, over in aanmerking te nemen middelen als bedoeld in paragraaf 3.4 Participatiewet beschikt of kan beschikken;
    - bijzondere bijstand is verleend met een bepaalde bestemming en naderhand door de belanghebbende vergoedingen of tegemoetkomingen worden ontvangen met het oog op die bestemming.
2. Terugvordering als bedoeld onder e. vindt niet plaats, indien de betreffende kosten zijn gemaakt meer dan twee jaar vóór de datum van verzending van het besluit tot

- terugvordering.
3. Onverminderd het bepaalde onder 1. worden kosten van bijzondere bijstand van de ontvanger van de bijzondere bijstand en de meeprofiterende partner teruggevorderd, indien de bijzonder bijstand aan een gezin wordt verleend. Indien bijzondere bijstand als gezinsbijstand aan gehuwden had moeten worden verleend, maar dit achterwege is gebleven omdat belanghebbende de verplichting als bedoeld in artikel 17, lid 1 Participatiewet of artikel 30c, lid 2 en 3 van de Wet Suwi, niet of niet behoorlijk is nagekomen, worden de kosten van bijzondere bijstand mede teruggevorderd van de meeprofiterende partner met wiens middelen als bedoeld in artikel 31 Participatiewet bij de verlening van bijzondere bijstand rekening had moeten worden gehouden. De hiervoor genoemde meeprofiterende partner is hoofdelijk aansprakelijk voor de terugbetaling van de kosten van de bijzondere bijstand die wordt teruggevorderd.
  4. In geval van een niet-verwijtbare terugvordering en invordering kan een belangenafweging gemaakt worden. Hierbij zal rekening gehouden worden met de persoonlijke en financiële situatie van de debiteur.
  5. Het college kan afzien van terugvordering indien:
    - a. het terug te vorderen bedrag lager is dan € 200,00 en het niet om een fraudevordering gaat. Het afzien van terugvordering vindt niet plaats als sprake is van recidive binnen een periode van 2 jaar;
    - b. sprake is van een dringende reden.

Artikel 7. Bruterings van de vordering

1. Het college vordert alleen verstrekte belaste bijzondere bijstand bruto terug bij een vordering die niet volledig binnen het kalenderjaar waarin de vordering is ontstaan wordt voldaan.
2. Het college kan van brutering van de vordering afzien wanneer deze niet het gevolg is van een schending van de inlichtingenplicht en belanghebbende redelijkerwijs niet had kunnen weten dat ten onrechte of teveel belaste bijzondere bijstand werd verstrekt.

Artikel 8. Betalingsregeling

1. *Het college hanteert inning van de vordering via een betalingsregeling als uitgangspunt waarbij de hoogte van de aflossing wordt afgestemd op het inkomen/draagkracht van de debiteur.*
2. Als er geen betalingsovereenkomst tot stand komt en als de belanghebbende niet mee werkt aan een betalingsregeling start het college een executietraject om de vordering te innen.

Artikel 9. Aflossingsbedrag

1. *Het college stelt het aflossingsbedrag van de vordering, indien mogelijk, in overleg met de debiteur vast.*
2. Bij bijstandsgerechtigden wordt maandelijks een bedrag gelijk aan 5% van de voor de uitkeringsgerechtigde(n) geldende bijstandsnorm verrekend, alsmede het volledige te reserveren vakantiegeld. Als een minnelijke regeling niet slaagt wordt een draagkrachtberekening gemaakt als de debiteur een inkomen boven bijstandsniveau

heeft. Bij deze berekening wordt 50% van de draagkracht aangewend voor de aflossing op een niet-fraudevordering. Bij een fraudevordering is dit 75% van de draagkracht.

3. Betalingen worden eerst naar de boete overgemaakt, dan naar de fraudevordering, dan naar de niet-fraudevordering en als laatste naar de leenbijstand.

Artikel 10. Matigen van de aflossing

Het college kan naar aanleiding van een schriftelijk gemotiveerd verzoek van de belanghebbende de hoogte van de aflossing matigen als het inkomen c.q. draagkracht hier aanleiding toe geeft.

Artikel 11. Executie

1. Het college maakt gebruik van de bevoegdheid tot verrekening met de maandelijks verleende bijstand ingevolge de Participatiewet zoals vermeld in artikel 6:127 van het Burgerlijk Wetboek.
2. Bij het ontbreken van deze mogelijkheid vindt executoriaal beslag plaats overeenkomstig de artikelen 479b tot en met 479g, behoudens artikel 479^e, lid 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel 12 Rente en kosten

1. Indien wordt overgegaan tot beslaglegging als bedoeld in artikel 11 lid 2 dan wordt de vordering verhoogd met de kosten, die voortvloeien uit de invordering, alsmede met de rente en kosten die derden berekenen om de vordering voor of namens burgemeester en wethouders te innen.
2. De vordering kan verhoogd worden met de loonbelasting en premies bedoeld in artikel 58 vierde lid van de WWB, voor zover deze niet kunnen worden verrekend met de Belastingdienst en/of het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen

Artikel 12. Kwijtschelding

Het Algemeen Bestuur kan (op verzoek van de belanghebbende) afzien van (verdere) terugvordering indien:

1. a. het resterende bedrag van de vordering lager is dan € 50,00 en het geen fraudevordering betreft;
b. hiertoe een zeer dringende reden aanwezig is;
c. kwijtschelding vindt niet met terugwerkende kracht plaats.
2. a. na de datum waarop de vordering is vastgesteld tenminste een periode van 5 jaar is verstreken indien de (rest)vordering minder bedraagt dan € 6.000,00;
b. na de datum waarop de vordering is vastgesteld tenminste een periode van 10 jaar is verstreken indien de (rest)vordering meer bedraagt dan € 6.000,00.
c. mede aan de voorwaarden als genoemd onder lid 4 of 5 is voldaan.
3. Besloten kan worden van terugvordering of van verdere terugvordering af te zien, indien het een niet-fraudevordering betreft en de belanghebbende:
  - a. gedurende 5 jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan;
  - b. gedurende 5 jaar niet volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan, maar het achterstallige bedrag over die periode, vermeerderd met de verschuldigde invorderingskosten en de kosten van betekening en de gerechtelijke tenuitvoerlegging alsnog heeft betaald;
  - c. gedurende 5 jaar geen betalingen heeft verricht en niet aannemelijk is dat hij deze op enig moment zal gaan verrichten; of
  - d. een bedrag overeenkomend met ten minste 50% van de restsom in één keer aflost en de verwachting bestaat dat afkoop van de schuld meer oplevert dan voortzetting van

de lopende incassoprocedure.

4. Lid 3 en 5 zijn niet van toepassing ten aanzien van vorderingen:
  - a. die een bestuurlijke boete betreffen;
  - b. die worden gedekt door pand of hypotheek op een goed of goederen.
5. Een fraudevordering komt niet voor kwijtschelding in aanmerking.
6. Besloten kan worden van terugvordering of van verdere terugvordering af te zien indien een schuldenregeling van toepassing is en:
  - a. redelijkerwijs te voorzien is dat de belanghebbende door de schuldregeling niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden;
  - b. redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen; en
  - c. de vordering van het college wegens teruggevorderde bijstand ten minste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.
8. Het in lid 7 bepaalde is niet van toepassing ten aanzien van:
  - a. de terugvordering van bijstand als gevolg van schending van de inlichtingenplicht;
  - b. vorderingen welke door pand of hypotheek op een goed of goederen zijn gedekt, behoudens zij niet op die goederen verhaald kunnen worden;
  - c. een opgelegde boete.
9. Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van terugvordering of tot het gedeeltelijk afzien van verdere terugvordering als bedoeld in lid 7 treedt niet in werking voordat een schuldregeling tot stand is gekomen.
10. Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van terugvordering of tot het gedeeltelijk afzien van verdere terugvordering wordt ingetrokken of ten nadeel van de belanghebbende gewijzigd, indien:
  - a. niet binnen 6 maanden nadat dat besluit is bekendgemaakt een schuldregeling tot stand is gekomen die voldoet aan de eisen, bedoeld in het eerste lid;
  - b. de belanghebbende zijn schuld aan de afdeling Welzijn en Zorg niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet; of
  - c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

Artikel 14. Hardheidsclausule

1. Het college kan ten gunste van de persoon afwijken van de bepalingen in deze beleidsregel, indien toepassing van de beleidsregel leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.
2. In gevallen, die de uitvoering van deze beleidsregel betreffen, waarin deze beleidsregel niet voorziet, beslist het college.

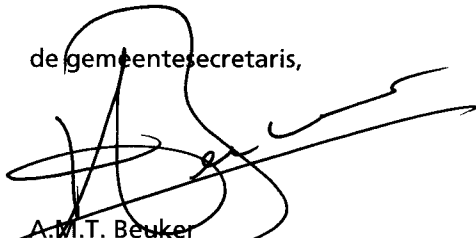
Artikel 15. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze beleidsregel treedt op 1 januari 2015 in werking.
2. Deze regel wordt aangehaald als: Beleidsregels verhaal, terug- en invordering gemeente Koggenland 2015.

Burgemeester en wethouders van Koggenland,

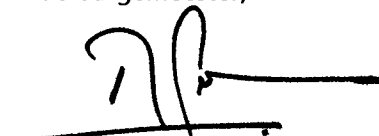
DATUM 16 december 2014

de gemeentesecretaris,

A.M.T. Beuker

de burgemeester,

R. Posthumus

Toelichting Beleidsregels verhaal, terug- en invordering gemeente Koggenland 2015.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting

Artikel 2. Toepassen verhaalsbevoegdheid

Onder het verhalen van bijstand verstaan we dat de kosten van bijstand worden verhaald op iemand die zijn onderhoudsplicht ten opzichte van zijn echtgenoot of minderjarig kind niet of niet behoorlijk nakomt, of iemand die zijn onderhoudsplicht jegens zijn meerderjarige kind die bijzondere bijstand ontvangt niet of niet behoorlijk nakomt.

In de Participatiewet is verhaal van bijstand opgenomen als een bevoegdheid.

Gemeente Koggenland maakt gebruik van deze bevoegdheid om de volgende redenen:

1. Inkomsten uit verhaal zijn inkomsten voor de gemeente
2. Rechtvaardigheid
3. Maatschappelijk draagvlak

Artikel 3. Afzien van verhaal van bijstand

Gebruik maken van de verhaalsbevoegdheid betekent niet dat het college altijd daadwerkelijk tot verhaal overgaat. Het college kan vanwege omstandigheden van de onderhoudsplichtige, de onderhoudsgerechtigde of op grond van een kosten-batenanalyse ervoor kiezen om van (verder) verhaal af te zien.

Het college verhaalt geen kosten van bijstand als deze minder bedragen dan € 250,00. Hier is voor gekozen omdat de uitvoeringskosten anders niet opwegen tegen de te verhalen bijzondere bijstand.

Artikel 4. Gebruik maken van bevoegdheid tot terugvordering

In de Participatiewet is terugvordering opgenomen in de artikelen 58, 59 en 60.

In de huidige wetgeving bestaat er een onderscheid tussen fraude en niet fraudevorderingen. Vorderingen die zijn ontstaan door schending van de inlichtingenplicht (artikel 17 Participatiewet) worden gezien als fraudevorderingen. Wij zijn verplicht om de bijzondere bijstand die als gevolg van een schending van de inlichtingenplicht teveel of ten onrechte is betaald, volledig terug te vorderen.

Er is dus sprake van fraude als een verwijtbare overtreding van de inlichtingenplicht resulteert in onverschuldigde betaling van de bijzondere bijstand. Vergissingen en slordigheden van de uitkeringsontvanger kunnen hier ook onder vallen, afhankelijk van de mate waarin de overtreding verwijtbaar is. Ook als de schending van de inlichtingenplicht niet heeft geleid tot teveel of ten onrechte betaalde bijzondere bijstand, verbindt de wetgeving hier consequenties aan in de vorm van een waarschuwing of een boete van minimaal € 150,00.

Artikel 5. Opschorting, herziening, intrekking en beëindiging

Soms moet een terugvorderingsbesluit worden voorafgegaan door een herziening of een intrekking. Er is dan sprake van een onzelfstandig terugvorderingsbesluit. Dit is nodig in de volgende situaties:

1. de klant heeft de inlichtingenplicht geschonden of de bijzondere bijstand is op grond van een onjuist besluit verstrekt;

2. via een maatregel achteraf geheel of gedeeltelijk weigeren van de bijzondere bijstand wegens overige verwijtbare handelingen of het niet nakomen van opgelegde verplichtingen;
3. herzien van een besluit tot verlening van bijzondere bijstand (bijvoorbeeld in geval van dat bijzondere bijstand niet voor het aangegeven doel is aangewend);
4. intrekken van bijzondere bijstand na het laten verstrijken van een hersteltermijn.

Volgens artikel 54 Participatiewet is het college bevoegd om het recht op de bijzondere bijstand op te schorten en de toegekende bijzondere bijstand te herzien of in te trekken, indien de belanghebbende de voor de verlening van de bijzondere bijstand van belang zijnde gegevens of de gevorderde bewijsstukken niet, niet tijdig of onvolledig heeft verstrekt en hem dit te verwijten valt of indien de belanghebbende anderszins onvoldoende medewerking verleent.

Als er na onderzoek over een periode minder recht op bijzondere bijstand is, wordt het recht over die periode herzien. Als er geen recht op bijzondere bijstand is, wordt het recht over die periode ingetrokken. De bijzondere bijstand wordt dan niet beëindigd met ingang van de eerste datum waarop geen bijzondere bijstand meer is verstrekt, maar ingetrokken vanaf de eerste datum dat er in het geheel geen recht op de bijzondere bijstand bestond.

De maximale termijn van opschorten voor de Participatiewet is beperkt tot 8 weken (artikel 54 lid 1 Participatiewet).

Aan de duur van een hersteltermijn zijn in principe geen beperkingen verbonden. Bij het vaststellen van de hersteltermijn moet rekening worden gehouden met de tijd die de uitkeringsontvanger nodig heeft het verzuim te herstellen. De Participatiewet beperkt deze duur door de maximale opschortingstermijn van 8 weken. In het belang van de uitkeringsontvanger streeft het college er naar om de hersteltermijn niet langer dan veertien dagen te laten duren.

Komt de belanghebbende de inlichtingenplicht niet of niet behoorlijk na, kan op grond van het derde lid van artikel 54 Participatiewet toekenningsbesluit worden herzien of ingetrokken. Het besluit wordt ingetrokken als achteraf wordt vastgesteld dat er in het geheel geen recht op bijzondere bijstand bestond. De toekenning wordt daarmee ongedaan gemaakt en een herziening is niet nodig. De bijzondere bijstand moet nog wel beëindigd worden. In alle andere gevallen wordt het besluit herzien.

Als er buiten de schuld van de belanghebbende een onjuist besluit is genomen, kan dit ook leiden tot herziening of intrekking van de bijzondere bijstand. Op basis van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur kan dit alleen als de belanghebbende redelijkerwijs kon begrijpen dat hij te veel of ten onrechte uitkering ontving.

Artikel 6. Terugvorderingsbesluit

Bij schending van de inlichtingenplicht moet de bijzondere bijstand altijd worden teruggevorderd. In andere gevallen wordt de bijzondere bijstand op grond van de wet (artikel 58 Participatiewet) teruggevorderd voor zover deze:

- a. ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend;
- b. in de vorm van een geldlening is verleend en de uit de geldlening voortvloeiende verplichtingen niet of niet behoorlijk worden nagekomen;
- c. voortvloeit uit gestelde borgtocht;
- d. ingevolge artikel 52 Participatiewet bij wijze van voorschot is verleend en nadien is vastgesteld dat geen recht op bijzondere bijstand bestaat;

- e. anderszins onverschuldigd is betaald voor zover de belanghebbende dit redelijkerwijs had kunnen begrijpen, of
- f. anderszins onverschuldigd is betaald, waaronder begrepen dat:
  - 1. de belanghebbende met betrekking tot de periode waarover bijzondere bijstand is verleend, over in aanmerking te nemen middelen als bedoeld in paragraaf 3.4 Participatiewet beschikt of kan beschikken;
  - 2. Bijzondere bijstand is verleend met een bepaalde bestemming en naderhand door de belanghebbende vergoedingen of tegemoetkomingen worden ontvangen met het oog op die bestemming.
- g. terugvordering als bedoeld onder e. vindt niet plaats, indien de betreffende kosten zijn gemaakt meer dan twee jaar vóór de datum van verzending van het besluit tot terugvordering.

Wat betekent dit precies?

Bijzonder bijstand is ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleend, wanneer achteraf komt vast te staan dat over de betreffende periode geen, of tot een lager bedrag, recht op bijzondere bijstand bestond. Voorafgaande aan deze terugvordering moet, zoals eerder genoemd, wel eerst een herzienings- of intrekingsbesluit worden genomen.

Geldlening

Aan bijzondere bijstand die in de vorm van een geldlening (artikel 48 Participatiewet e.v.) is verleend, wordt altijd een terugbetalingsverplichting verbonden. Deze wordt in het toekenningsbesluit vastgelegd en er wordt altijd een ingangsdatum genoemd. Dit in verband met eventuele andere openstaande vorderingen. Wordt de terugbetalingsverplichting niet nagekomen, dan wordt over het nog resterende bedrag van de lening alsnog een terugvorderingsbesluit genomen. Vanaf dat moment gelden de (beleids)regels ten aanzien van terugvordering.

Borgstelling

Borgstelling is bijstandsverlening in de vorm van borg (artikel 48 Participatiewet e.v.) en wordt altijd expliciet vermeld in het toekenningsbesluit. Deze bijzondere bijstand komt pas tot uitbetaling (aan de geldverstrekker) als de belanghebbende in gebreke blijft met het terugbetalen van de door de geldverstrekker verleende geldlening en het college op haar borgstelling wordt aangesproken. Op het moment van uitbetaling van de bijzondere bijstand ontstaat er een vordering die op grond van artikel 58, lid 1 sub c Participatiewet en de beleidsregels kan worden teruggevorderd. In dat geval is, evenals bij de terugvordering van een geldlening, een afzonderlijk terugvorderingsbesluit noodzakelijk.

Voorschot

Als de aanvrager van bijstand om een voorschot verzoekt, ontstaat er na 4 weken van rechtswege een aanspraak op een voorschot. Deze wordt op grond van artikel 52 Participatiewet van rechtswege verstrekt als een renteloze geldlening. Het verstrekte voorschot wordt verrekend met de toegekende bijzondere bijstand over de periode waarop het voorschot betrekking heeft. Soms kan dit niet of niet volledig omdat er geen bijzondere bijstand wordt toegekend of omdat de toegekende bijzondere bijstand niet toereikend is om het totale voorschot ineens mee te verrekenen. Het voorschot wordt in dat geval teruggevorderd op grond van artikel 58, lid 2, sub d Participatiewet via een terugvorderingsbesluit.

Achteraf ontvangen middelen

Er zijn ook andere situaties waarin de bijzondere bijstand bij nader inzien onverschuldigd is betaald. Denk bijvoorbeeld aan bijzondere bijstand die is verleend in afwachting van het

beschikbaar komen van middelen in de vorm van inkomen of vermogen (bijvoorbeeld aan een nabetaling van loon of arbeidsongeschiktheidsuitkering, een erfenis of een prijs in de loterij). Of wanneer achteraf een vergoeding wordt ontvangen voor kosten waarvoor al eerder bijzondere bijstand is ontvangen.

Onverschuldigde betaling

Onverschuldigd betaalde bijzondere bijstand als gevolg van een administratieve vergissing wordt teruggevorderd op grond van artikel 58, lid 2, sub e Participatiewet. Hierbij geldt wel dat alleen wordt teruggevorderd als de belanghebbende redelijkerwijs kon begrijpen dat hij ten onrechte bijzondere bijstand ontving. De mogelijkheid om terug te vorderen vervalt na twee jaar.

Terugvordering van meeprofiterende partners

In geval van verzwegen samenwoning wordt de ten onrechte en teveel verstrekte bijzondere bijstand teruggevorderd van de bijzondere bijstandontvanger en van de verzwegen partner op grond van artikel 59, lid 2 Participatiewet. Daarnaast wordt aan de klant een boete opgelegd ter hoogte van het bruto gefraudeerde bedrag. Deze boete kan niet aan de partner worden opgelegd.

Duidelijk moet zijn dat:

1. de bijzondere bijstandontvanger de gezamenlijke huishouding met deze partner heeft verzwegen.
2. de samenwoning in de betreffende woongemeente heeft plaatsgevonden. Indien dit niet het geval is kan alleen van de cliënt worden teruggevorderd en alleen aan cliënt een boete worden opgelegd.

Zowel de bijzondere bijstandontvanger als de meeprofiterende partner zijn in bovenstaande gevallen hoofdelijk aansprakelijk voor de gehele vordering. Dit betekent dat de totale terugvordering van beiden kan worden teruggevorderd. In gevallen waarin een van beiden niet in staat is om het (volledige) bedrag terug te betalen, kan de ander voor het gehele (restant) bedrag worden aangesproken. De debiteuren die hoofdelijk aansprakelijk dienen hun aandeel in de aflossing onderling met elkaar af te stemmen.

Belangenafweging

Bij verwijtbare vorderingen hoeft geen belangenafweging gemaakt te worden omdat de terugvordering hiervan een verplichting is. Bij niet-verwijtbare terugvorderingen dient wel een belangenafweging gemaakt te worden. Op grond van dringende redenen kan van herziening of intrekking worden afgezien. Het moet hier dan gaan om incidentele gevallen, gebaseerd op een individuele afweging van alle relevante feiten en omstandigheden. Hiervan is slechts sprake als een herziening of intrekking zou leiden tot onaanvaardbare financiële of sociale consequenties voor de belanghebbende of zijn/haar gezin. Hierbij wordt opgemerkt dat de financiële gevolgen van een besluit tot herziening of intrekking niet als dringende redenen worden aangemerkt, omdat de beslagvrije voet hierin voldoende bescherming biedt..

Afzien van terugvordering

Afzien van terugvordering van niet-verwijtbare vorderingen kan worden overwogen indien het terug- en in te vorderen bedrag in geen verhouding staat tot de uitvoeringskosten. Bij lagere bedragen (vorderingen van minder dan € 2000,00) is het uit een oogpunt van efficiency zinvol om af te zien van het nemen van een terugvorderingsbesluit.

Verder kunnen er in individuele situaties dringende redenen bestaan, die reden vormen om af te zien van terugvordering. Bijvoorbeeld wanneer de vordering is ontstaan buiten toedoen van

de belanghebbende en hem hiervan geen enkel verwijt kan worden gemaakt. In dat geval moet aannemelijk zijn dat de belanghebbende niet kon weten dat hij ten onrechte bijzondere bijstand ontving. Verder kunnen sociale en financiële omstandigheden aanleiding vormen voor een dringende redenen. Hier gaat het om zeer uitzonderlijke gevallen. Het enkele feit dat het de betrokkene aan financiële middelen ontbreekt om in het bestaan te voorzien, is onvoldoende om te kunnen spreken van een dringende reden.

In gevallen waarin eerst een herzienings- of intrekkingbesluit aan de orde is kan al van een dergelijk besluit worden afgezien wegens een dringende reden (zie artikel 3). In dat geval is er ook geen grond tot het nemen van een terugvorderingsbesluit.

Terugvordering binnen een redelijke termijn

Omdat terugvordering voor een deel een bevoegdheid is, moet het college een redelijke termijn in acht nemen bij de besluitvorming. Wettelijk gezien betekent dit dat het college binnen 6 maanden nadat zij op de hoogte is van de vordering een terugvorderingsbesluit neemt (artikel 3:309 BW). Dit geldt niet voor vorderingen die zijn ontstaan door schending van de inlichtingenplicht. In die gevallen is de 'redelijke termijn' niet van toepassing. Dit heeft te maken met de vaak langer lopende onderzoeken naar fraude (en de hoogte van het terug te vorderen bedrag) vanwege schending van de inlichtingenplicht.

Artikel 7. Bruterig van de vordering

De meeste vormen van bijzondere bijstand worden netto uitgekeerd. Alleen de toeslagen voor levensonderhoud worden (hoofdstuk 9, beleidsregels bijzondere bijstand) worden belast.

Alleen de verstrekte belaste bijzondere bijstand worden bruto teruggevorderd als de vordering die niet volledig binnen het kalenderjaar waarin de vordering is ontstaan is voldaan. Er kan van brutering worden afgezien wanneer deze niet het gevolg is van een schending van de inlichtingenplicht en belanghebbende redelijkerwijs niet had kunnen weten dat ten onrechte of teveel belaste bijzondere bijstand werd verstrekt.

Artikel 8. Betalingsregeling

Nadat de terug te vorderen bijstand is bepaald, start de invorderingsprocedure. In het terugvorderingsbesluit staat:

1. tot welk bedrag en over welke periode de ten onrechte ontvangen bijstand wordt teruggevorderd;
2. de termijn(en) waarbinnen de ten onrechte ontvangen bijstand moet worden terugbetaald;
3. op welke wijze het besluit, bij gebrekkige betaling, ten uitvoer wordt gelegd.

In het besluit wordt het netto bedrag vermeld en wordt verzocht om de vordering binnen 6 weken volledig te voldoen of een terugbetalingsregeling te treffen.

Gaat het om een verwijtbare vordering (fraude) of een vordering waarbij de belanghebbende redelijkerwijs had kunnen weten dat ten onrechte of teveel belaste bijzondere bijstand werd verstrekt, dan staat in het besluit dat de vordering wordt gebruteerd als deze niet volledig is afgelost voor 31 december van dat jaar.

Minnelijke regeling

Bij invordering probeert het college de vordering in overleg met de debiteur te innen via een betalingsregeling. In dit geval kan worden besloten om niet de maximale aflossingscapaciteit (alles boven de beslagvrije voet) op te eisen. Als het niet mogelijk is om in overleg een aflossingsbedrag af te spreken, dient het gehele bedrag binnen 6 weken voldaan te zijn of wordt (bij uitkeringsgerechtigden) overgegaan tot verrekening met de uitkering. Dit wordt vastgelegd in het terugvorderingsbesluit.

De hoogte van de aflossing bij de minnelijke regeling wordt bepaald aan de hand van het inkomen/ draagkracht van de debiteur. Het streven is dat een vordering zo snel mogelijk afgelost wordt.

Bij debiteuren die een bijstandsuitkering ontvangen, wordt de aflossing ingehouden op de uitkering. Het inhouden op de uitkering is onderdeel van de minnelijke betalingsregeling. Werkt de debiteur niet mee dan treedt het executietraject in werking. Er wordt eerst een aanmaning verstuurd, daarna een dwangbevel en vervolgens wordt de vordering geëxecuteerd (beslaglegging).

Artikel 9. Aflossingsbedrag

Het college hanteert een aantal uitgangspunten bij de vaststelling van de aflossingscapaciteit. Zo wordt bij bijstandsgerechtigden maandelijks een bedrag gelijk aan 5% van de geldende bijstandsnorm, alsmede het volledig gereserveerde vakantiegeld. Dit sluit aan bij de wettelijk vastgestelde beslagvrije voet (artikel 475 d Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering). Verrekening met de bijstand is gebaseerd op artikel 6:127 van het Burgerlijk Wetboek.

Uitgangspunt van de aflossingsverplichting bij niet-bijstandsgerechtigden is dat iedereen in staat moet zijn om een minimuminkomen te kunnen verwerven. De minimale aflossingscapaciteit is daarom gelijk aan 10% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm c.q. de netto uitkeringsgrondslag dan wel een lager bedrag indien het beslagvatbare deel van de uitkering lager is.

Bij geschillen over de hoogte van de aflossing kan er een draagkrachtberekening gemaakt worden als de debiteur een inkomen boven bijstandsniveau heeft. Bij een niet-fraudevordering moet 50% van de draagkracht aangewend worden voor de aflossing op de vordering. Bij een fraudevordering is dit 75% van de draagkracht. Indien de opgelegde verplichting voor de vordering niet wordt nagekomen, geldt een aflossingsverplichting van 100%. Hiervan kan slechts worden afgezien als een crediteur met een hogere preferentie de volledige aflossingscapaciteit opeist, zoals de Belastingdienst. Met concurrente vorderingen wordt geen rekening gehouden.

Artikel 10. Matigen van de aflossing

Het vastgestelde aflossingsbedrag geldt als een opgelegde betalingsverplichting. Na een schriftelijk en gemotiveerd verzoek van de debiteur kan de hoogte van de aflossing verminderd worden. Dit is slechts mogelijk als het inkomen/draagkracht daar aanleiding toe geeft. Als uit het verzoek van de debiteur blijkt dat de vordering binnen 24 maanden wordt afgelost, is een beoordeling van het inkomen/draagkracht niet nodig. Bij een dergelijk verzoek wordt dezelfde procedure gevolgd als bij een heronderzoek. Bij een heronderzoek wordt ook bekeken of het aflossingsbedrag nog in overeenstemming is met de persoonlijke en financiële omstandigheden van de debiteur. Aangezien tijdens dit onderzoek de draagkracht van de debiteur opnieuw is onderzocht, kan er aanleiding zijn de datum van het eerstvolgende reguliere heronderzoek te wijzigen.

Artikel 11. Executie

Op het moment dat de debiteur niet tijdig (binnen 6 weken na de terugvorderingsbeschikking) aan de betalingsverplichting voldoet, wordt een aanmaning verzonden met het verzoek de achterstand binnen 14 kalenderdagen alsnog te voldoen. Dit gebeurt op grond van artikel 4:113 Algemene wet bestuursrecht (Awb). Als de debiteur na deze aanmaning nog steeds niet aan zijn betalingsverplichting voldoet, wordt, gelet op het gestelde in art. 4:119 en 4:120 Awb, een dwangbevel verzonden en wordt het executietraject opgestart.

Voor de aanmaning wordt een vergoeding in rekening gebracht, die bij de hoofdsom opgeteld wordt, op grond van artikel 4:113 Awb.

Er wordt een aanmaning verzonden als er sprake is van een betalingsachterstand. Reageert de debiteur niet, dan wordt er een dwangbevel verzonden. Voor het dwangbevel worden kosten in rekening gebracht bij de debiteur, die bij de hoofdsom geteld worden. Is de debiteur niet bereid om een betalingsregeling te treffen of een eerder opgelegde betalingsverplichting na te komen, dan wordt het terugvorderingsbesluit tenuitvoergelegd via een executoriaal beslag overeenkomstig de artikelen 479b tot en met 479g, behoudens artikel 479e lid 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Hierbij wordt er beslag gelegd op inkomen of uitkering van de debiteur. Er kan ook gekozen worden om de vordering over te dragen aan de gerechtsdeurwaarder waarbij de invordering wordt verhoogd met de deurwaarderskosten en de wettelijke rente.

Volgens artikel 58, lid 3 Participatiewet en artikel 25, lid 4 IOAW en IOAZ is het college bevoegd tot verrekening van in de voorafgaande drie maanden ontvangen middelen met de algemene bijstand. Het college maakt altijd gebruik van deze bevoegdheid omdat hierdoor het niet noodzakelijk is om terug te vorderen.

Verrekening met de bijstand is gebaseerd op artikel 6:127 van het Burgerlijk Wetboek. Er moet aan de volgende eisen worden voldaan:

- er is over en weer sprake van een schuld: de te ontvangen bijstand en de ten onrechte verleende bijstand;
- er moet gelijksoortigheid van schuld en prestatie zijn. Dit betekent dat bijstand alleen met bijstand kan worden verrekend. Bij verrekening is het college gehouden aan de beslagvrije voet;
- verrekening kan alleen voor zover de uitkering voor beslag vatbaar is (dus bijvoorbeeld niet met bijzondere bijstand voor specifieke kosten).

Tenuitvoerlegging door middel van beslag vindt plaats conform de regels van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Het college heeft de mogelijkheid van vereenvoudigd derdenbeslag op loon of uitkering. Deze procedure is als volgt:

1. Het college stuurt een kennisgeving naar degene van wie debiteur inkomsten ontvangt. Indien gewenst kan een afschrift van het terugvorderingsbesluit later worden opgevraagd bij het college.
2. Hierin wordt de beslagvrije voet aangegeven.
3. De derde-beslagene moet de kennisgeving voor gezien terugzenden aan het college.
4. Door de terugzending is het beslag gelegd. De derde-beslagene wordt hiermee verplicht het voor beslag vatbare bedrag uit te betalen aan het college.
5. Het college moet binnen 7 dagen na retourontvangst van de kennisgeving een afschrift van die kennisgeving aangetekend toezenden aan de debiteur.

Het terugvorderingsbesluit wordt overgedragen aan de gerechtsdeurwaarder als het college zelf geen mogelijkheden heeft om een vordering te innen. Er vindt eerst overleg plaats met een deurwaarder om te kijken of de deurwaarder nog wel mogelijkheden ziet/heeft. Kosten-baten spelen mee en worden per casus bekeken. Zoals aangegeven wordt de vordering in deze gevallen verhoogd met de deurwaarderskosten.

Artikel 12. Invorderingskosten

Betaalt de debiteur niet, dan kan de vordering worden verhoogd met kosten die worden gemaakt in verband met de terugvordering. Denk aan de kosten voor het verzenden van bijvoorbeeld een aanmaning en verdere dwanginvordering.

Is een dwangbevel uitgegaan, dan wordt de vordering verhoogd met de gerechtelijke kosten van de betekening en de tenuitvoerlegging. De gerechtelijke kosten worden conform het bepaalde in artikel 4:120, tweede lid Awb, berekend met toepassing van het Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders (Btag). De gerechtelijke kosten betreffen vergoedingen voor werkzaamheden die rechtstreeks met de ambtshandeling samenhangen en voor de goede uitvoering van die ambtshandeling nodig zijn, zoals voorbereidende, uitvoerende en afrondende werkzaamheden.

Artikel 13. Kwijtschelding

Door een debiteur kan een kwijtscheldingsverzoek worden ingediend waarin wordt verzocht om van gehele dan wel gedeeltelijke terugvordering van de nog openstaande schuld(en) af te zien.

In dit artikel is aangegeven wanneer aan een dergelijk verzoek tegemoet gekomen kan worden. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen fraude- en niet-fraudevorderingen. Bij de beoordeling spelen ook de hoogte van de restvordering en of aan de opgelegde betalingsverplichtingen is voldaan, een rol.

Bij een kruimelbedrag lager dan € 50,00 en dit geen fraudevordering betreft, kan zonder verdere beoordeling akkoord worden gegaan met het verzoek tot kwijtschelding. Dit geldt ook als sprake is van een zeer dringende reden. In uitzonderlijke gevallen kunnen sociale en financiële omstandigheden aanleiding vormen voor dringende redenen. Hier gaat het om zeer uitzonderlijke gevallen. Het enkele feit dat het de belanghebbende aan financiële middelen ontbreekt om in het bestaan te voorzien, is onvoldoende om te kunnen spreken van een zeer dringende reden.

In overige gevallen dient een beoordeling plaats te vinden op basis van de in deze beleidsregel genoemde criteria.

Als er meer dan één vordering bestaat, wordt elke vordering afzonderlijk beoordeeld met betrekking tot de vraag of kwijtschelding mogelijk is, dan wel tot afkoop kan worden overgegaan.

Bij uitzichtloze schuldensituaties of in situaties waarbij de schuldenlast een terugkeer op de arbeidsmarkt bemoeilijkt, kan het noodzakelijk zijn een schuldregeling tot stand te brengen.

Artikel 14. Hardheidsclausule

Voor onvoorziene situaties is de hardheidsclausule opgenomen in de beleidsregels. Als toepassing van de overige artikelen leidt tot kennelijke onredelijkheid en onbillijkheid, kan het college van de beleidsregels afwijken.

Artikel 15. Inwerkingtreding en citeertitel

Dit artikel hoeft geen nadere uitleg.